

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

ПРОГРАМА

ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
за спеціальністю 025 Музичне мистецтво
для здобувачів освітньо-наукового ступеня доктор філософії
на основі освітнього рівня магістр
(освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст)

Ухвалено рішенням приймальної комісії
від 12 травня 2022 р.
Протокол № 3

КИЇВ - 2022

1. Пояснювальна записка

Гуманітарна освіта у системі підготовки аспірантів за спеціальністю 025 Музичне мистецтво спрямована на формування ґрунтовних знань у галузі знань 02 Культура і мистецтво:

- історії світового музичного мистецтва;
- історії українського музичного мистецтва;
- сучасного музичного мистецтва неакадемічних напрямів.

Підготовка за спеціальністю передбачає наявність в абітурієнтів творчих, інтелектуальних та прикладних здібностей, які будуть реалізовані у процесі навчання, так і у подальшому професійному формуванні та становленні особистості.

Відповідно, до абітурієнтів, що вступають за спеціальністю 025 Музичне мистецтво, висувається низка вимог, що сприяють виявленню загального культурного рівня, творчого потенціалу абітурієнта, вміння логічно правильно і послідовно формулювати й висловлювати свої думки, здібності орієнтуватися у питаннях з історії світового та українського музичного мистецтва.

Програма вступного випробування зі спеціальності 025 Музичне мистецтво призначена для абітурієнтів, що вступають для здобуття освітнього ступеня доктор філософії.

2. Мета і завдання проведення вступного випробування.

Метою проведення вступного випробування зі спеціальності є виявлення в абітурієнтів необхідного рівня знань та компетенцій для їх подальшої професійної підготовки як висококваліфікованих фахівців зі спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Завдання проведення вступного випробування зі спеціальності:

- виявити знання та компетенції абітурієнтів щодо проблем з історії світового музичного мистецтва;
- виявити знання та компетенції абітурієнтів щодо проблем з історії українського музичного мистецтва;
- виявити знання та компетенції абітурієнтів щодо проблем сучасна музика неакадемічних напрямів;
- встановити рівень аналітичних здібностей абітурієнта, вміння мислити логічно;
- встановити рівень риторичної підготовки абітурієнта, вміння чітко сформулювати думки та стилістично грамотно викладати їх.

3. Програма для підготовки вступного випробування зі спеціальності 025

Музичне мистецтво.

3.1. Історія світового музичного мистецтва.

Музичне мистецтво у давньогрецькій міфології. Суспільно-виховне значення музики у Давній Греції. Давньогрецька музична естетика, теорія та практика. Жанри давньогрецької музики: хорова та сольна лірика, трагедія, комедія, інструментальна музика. Значення музичного мистецтва Давньої Греції для європейської музичної культури.

Шляхи розвитку середньовічного мистецтва. Два етапи розвитку середньовічної культури: від каролінгського відродження до готики (IX–XII ст.), мистецтво готики (XIII–XIV ст.).

Богослужбова музика Середньовіччя. Церковна монодія (григоріанський хорал) та її місце у середньовічній музичній культурі. Багатоголосні церковні жанри: органум, кондукт, клаузула, мотет.

Світська музика середньовіччя. Рицарська культура та куртуазна поезія. Мистецтво трубадурів, труверів, міннезінгерів. Менестрелі, жонглери, шпільмани у середньовічному музичному універсумі.

Богослужбова музика епохи Відродження. Жанри: меса, реквієм, мотет. Становлення поліфонії строгого стилю. Нідерландська (франко-фламандська) хорова поліфонічна школа (XV–XVI ст.).

Світська багатоголосна пісня: французька (*chanson*), італійська (канцонетта, фроттола, віллanelла), іспанська (вільянсіко). Італійський мадригал та його значення для народження опери.

Інструментальна музика епохи Відродження. Англійська школа вьорджиналістів. Органна музика. Англійська, іспанська, італійська, нідерландська, німецька школи.

Інструментальна музика бароко. Органна музика. Німецька органна школа. Жанри: прелюдія, фантазія, токата, fuga, пассакалія, чакона, хоральна прелюдія. Творчість А. Рейнкена, Д. Букстехуде, І. Пахельбеля, Г. Бьома. Італійська органна школа. Творчість Т. Мерули, А. Банк'єрі. Французька органна школа. Творчість Ф. Куперена-старшого, Л. Маршана.

Клавірна музика бароко. Школа французьких клавесиністів. Жанри: програмна інструментальна мініатюра, сюїта. Творчість Ф. Куперена, Ж.Ф. Рамо, Л. Дакена. Клавірна музика Італії (клавірна соната). Творчість Д. Скарлатті.

Скрипкова та оркестрова музика бароко. Італійська скрипкова музика. Жанри: старовинна соната, партита, *concerto grosso*, інструментальний концерт. Творчість А. Вівальді, А. Кореллі.

Вокально-інструментальна музика бароко. Ораторія: специфіка жанру. Творчість Дж. Каріссімі. Кантата: специфіка жанру. Італійська світська кантата. Творчість Б. Феррарі, Л. Россі, Ф. Каваллі, А. Честі, Дж. Легренці, А. Страделли. Німецька духовна кантата. Творчість Д. Букстехуде, І. Пахельбеля Г.Ф. Телеманна.

Богослужбова музика бароко католицької традиції. Жанр меси, реквієма, *Stabat mater*, *Magnificat*, пасіону. Творчість А. Вівальді, Дж.Б. Пергрлезі.

Богослужбова музика бароко протестантської традиції. Жанр короткої меси, духовної кантати, духовного концерту, пасіону. Творчість Г. Шютца, Д. Букстехуде, І. Пахельбеля.

Барокова опера. Італійська опера. Опера-*seria*. Творчість А. Скарлатті. Опера-*buffa*. Творчість Дж. Перголезі, Д. Чимарози. Французька опера. Французька “велика” опера (“лірична трагедія”). Творчість Ж.Б. Люллі. Французька комічна опера (*opéra-comique*).

Творчість Ж.Ж. Руссо, Е. Дуні, Ф. Філідора, П. Монсінї, А. Гретрі. Опера в Англії. Творчість Г. Пьорсела, Г. Генделя. Німецька опера. Опера-seria у Німеччині. Творчість Р. Кайзера. Німецький та австрійський зінгшпіль.

Творчість Й. С. Баха. Інструментальна музика. Клавірна музика. Сюїти, концерти, “Добре темперований клавір”. Оркестрова музика. Сюїти, концерти для оркестру (“Бранденбурзькі концерти”) та солістів з оркестром. Органна творчість. Фантазія (прелюдія, токата) і fuga. Хоральна прелюдія. Вокально-інструментальна музика. Духовні та світські кантати. Пасіони. Меса h-moll.

Творчість Г. Ф. Генделя. Інструментальна музика. Клавірна та оркестрова музика: сюїти, концерти. Оперна творчість (опера-seria). Ораторіальна творчість.

Творчість Й. Гайдна. Формування жанру класичної симфонії, сонати та квартету. Будова циклу, тематизм, принципи розвитку тематичного матеріалу. Ораторіальна творчість. Узагальнено-філософський зміст ораторій композитора. Образи та музична мова ораторій.

Творчість В. А. Моцарта. Риси симфонічного стилю В.А. Моцарта: нові образи, індивідуалізація змісту симфонії, посилення драматичної конфліктності. Оперна творчість. Жанровий синтез як основа оперної драматургії В.А. Моцарта. Реформаторські риси останніх опер віденського періоду. Місце літургічної музики в творчості композитора.

Творчість Л. Бетховена. Фортепіанна творчість. Теми та образи бетховенських сонат. Новизна стилю. Риси бетховенського піанізму. Симфонічна творчість. Героїко-драматичний та лірико-жанровий симфонізм. Новаторство Бетховена-симфоніста: зміст, тематизм, принципи розвитку, форма, цикл. Індивідуалізація у жанрі симфонії. Риси оркестрового стилю.

Місце романтизму в історії музичного мистецтва. Соціально-історичні умови виникнення романтизму. Основні риси музичного романтизму, його філософсько-естетична основа. Новий тип особистості художника, нові теми і образи, новизна засобів виразності. Провідні музичні жанри. Музична творчість ранніх романтиків: Ф. Мендельсона, К. М. Вебера.

Творчість Ф. Шуберта. Вокальна творчість. Жанрова різноманітність вокальної творчості. Психологізація побутових жанрів в пісенній творчості Ф. Шуберта. Створення нового романтичного жанру – вокальної балади. Фортепіанна творчість. Створення романтичної фортепіанної мініатюри. Жанри. Симфонічна творчість. Образи: від жанрово-танцювальних до героїчних, від світлих споглядальних до драматичних і трагічних.

Творчість Ф. Шопена. Переосмислення традиційних та створення нових жанрів у творчості Ф. Шопена. Поетизація та психологізація танцювальних жанрів (мазурок, полонезів, вальсів) як загальна тенденція романтизму. Романтична трактовка жанрів прелюдії та етюдів. Романтичне трактування сонатного циклу.

Творчість Р. Шумана. Фортепіанна творчість. Зв'язок музичних і літературних образів. Жанр програмної мініатюри. “Новелістичний” характер фортепіанних п'єс Р. Шумана. Трактування крупної форми як циклу мініатюр. Риси фортепіанного стилю. Вокальна творчість. Жанрове розмаїття. Поетичні тексти. Романтична образність вокальної лірики Р. Шумана.

Творчість Г. Берліоза. Симфонічна творчість. Новизна трактування жанру симфонії. Сюжетно-розповідний тип програмності. Театралізація жанру симфонії. Зміна класичної структури сонатно-симфонічного циклу.

Творчість Ф. Ліста. Фортепіанна творчість. Оновлення і розширення виразних можливостей музичної мови. Поєднання імпровізаційної свободи і композиційної стрункості у музичній композиції. Значення варіаційного і монотематичного принципів розвитку. Симфонічна творчість. Риси одночастинної симфонічної поеми як втілення романтичної ідеї синтезу мистецтв. Програмність у симфонічних поемах Ф. Ліста.

Музично-поетичні образи та їх узагальнено-символічне значення. Особливості форми. Принципи формотворення. Монотематизм як провідний принцип тематичного розвитку.

Творчість Й. Брамса. Місце симфонії в творчості Й. Брамса. Відродження чотиричастинного класичного симфонічного циклу. Тип симфонізму. Синтез класичних і романтичних традицій. Значення Брамса в історії австро-німецького симфонізму ХІХ ст.

Творчість Р. Вагнера. Основні положення оперної реформи: втілення ідеї синтезу мистецтв, вибір сюжетів та їх трактування, міф як основа музичної драми, новий підхід до лібрето, розвинена лейтмотивна система, наскрізна музична композиція, функція оркестру, вокальний стиль опер. Еволюція оперної творчості Р. Вагнера. Результат оперної реформи Р. Вагнера.

Творчість Дж. Верді. Продовження традицій італійської опери ХІХ ст.: Дж. Россіні, В. Белліні, Г. Доницетті. Опера естетика Дж. Верді. Трактування опери як реалістичної музичної драми. Вибір сюжетів. Вимоги до лібрето. Принципи драматургії. Співвідношення вокального та інструментального начал. Особливості мелодики. Роль оркестру. Драматизація оперних форм. Перебудова номерної структури опери.

Творчість Ж. Бізе. Поєднання та переосмислення жанрових рис французького музичного театру – “великої”, ліричної, комічної опер – у опері “Кармен”. Особливості музичної драматургії опери “Кармен”. Взаємодія народно-жанрової та лірико-психологічної образної сфер. Драматургічна роль народних сцен. Симфонізація опери.

Композитори національних музичних шкіл: чеської (Б. Сметана, А. Дворжак), норвезької (Е. Гріг), фінської (Я. Сібеліус).

Симфонічна творчість А. Брукнера, Г. Малера, Р. Штрауса.

Музичний веризм. Творчість П. Масканьї, Р. Леонкавалло, Дж. Пуччіні.

Творчість С. Рахманінова та О. Скребіна як вияв модерних тенденцій в російській музичній культурі.

Стильова палітра музики ХХ ст. Імпресіонізм. Зв'язок музичного імпресіонізму з живописним. Імпресіонізм і символізм. Нові принципи музичного мислення у імпресіонізмі. Новий імпресіоністичний яскраво-колеристичний стиль. Новизна музичних образів. Корінне оновлення музичної мови, технічних прийомів, композиційних особливостей. Творчість К. Дебюссі.

Експресіонізм. Естетичні засади експресіонізму: відображення загостреного суб'єктивного світобачення через гіпертрофоване авторське “Я”, зацікавленість глибинними психічними процесами, напруга переживань та емоцій, бурхлива реакція на дегуманізацію суспільства та знеособлення в ньому людини, на розпад духовності, засвідчений катаклізмами світового масштабу початку ХХ ст. Оновлення стилістичних засобів, художньої образності та виразності. Творчість Р. Штрауса, А. Шенберга, А. Берга.

Фольклоризм. Естетичне підґрунтя фольклоризму: “інтонаційна криза” та антиромантичний бунт композиторів початку ХХ ст. та загальноєвропейський рух національного самовизначення на межі століть. Особливості музичного фольклоризму ХХ ст.: осягнення внутрішніх, глибинних основ фольклорного мислення; переосмислення інтонаційно-жанрових елементів народної творчості з широким використанням техніко-композиційних засобів музики ХХ ст.; органічне включення фольклорних елементів в індивідуально-авторську стильову систему. Творчість Б. Бартока, З. Кодая, К. Шимановського, Л. Яначека, Дж. Енеску.

Неокласицизм. Естетичні засади неокласицизму: стриманість у вираженні почуттів і переживань, твереза ясність, культ інтелекту, об'єктивності, порядку. Відродження жанрів і форм епохи бароко й класицизму. Творчість М. Равеля, А. Онеггера, Ф. Пуленка, П. Хіндемита, К. Орфа.

Атональна музика та додекафонія. Криза тональної системи у ХХ ст.: ускладнення класичної гармонії, розхитування тональної системи, емансипація дисонансу. Створення нової техніки композиції на основі серії (певної послідовності) з дванадцяти звуків, що не повторюються, як основного конструктивного елементу музичної тканини. Атональна

музика та додекафонія у творах композиторів нововіденської школи. Творчість А. Шенберга, А. Берга, А. Веберна.

Постмодернізм у музичному мистецтві. Розгерметизація музичної культури у другій половині ХХ ст. Театр (ритуальне дійство) та музика. Вплив неєвропейських музичних культур на композиторську творчість другої половині ХХ ст. Сонористика та алеаторика. Полістилістика. Мінімалізм. Електронна музика. Творчість О. Мессіана, Л. Берію, П. Булеза, Д. Лігеті, О. Мессіана, К. Пендерещького, М. Кагеля, К. Штокхаузена, Дж. Кейджа, Т. Райлі.

3.2. Історія українського музичного мистецтва.

Основні етапи розвитку української музичної культури від найдавніших часів до І половини ХVIII століття. Місце і роль музики в культурному контексті слов'янської доби. Форми існування музики в епоху Київської Русі: народне мистецтво, музика княжого двору (скомороше мистецтво, військова музика). Церковна музика.

Партесне багатоголосся. Жанр партесного концерту, його музичні особливості; контраст як найголовніший принцип музичного розвитку. М.П.Дилецький – композитор, теоретик, просвітитель, автор першого теоретичного посібника “Грамматика музикальна” та партесних концертів. “Воскресенський канон” М.Дилецького – типовий зразок партесного концерту.

Хоровий концерт у творчості М.С.Березовського, Д.С.Бортнянського, А. Л. Веделя. Хоровий концерт – провідний жанр професійної музики II половини ХVIII ст. Музичні особливості хорового концерту (ранньокласичні ознаки, циклічність, чотирьохголосний хоровий склад, зв'язок з традиціями партесного концерту, тощо).

Творчість С.С.Гулака-Артемовського. Опера “Запорожець за Дунаєм” (1862р.) – перша українська лірико-комічна побутова опера. Органічне поєднання усталених оперних форм з традиціями українського національного театру. Патріотичність ідеї, реалістичність зображення національних характерів та побуту.

Творчість М.М.Колочевського. “Українська симфонія” (1876р.) – перша національна українська симфонія. Поєднання класико-романтичних традицій та національно-стильових засад. Використання українських народних пісень як основи тематизму симфонії.

Творчість М.В.Лисенка. Провідна роль М.В.Лисенка (1842-1912) як фундатора української класичної музики, його педагогічна, виконавська, фольклористична, суспільна діяльність. Національно-патріотичне та демократичне спрямування творчості. Обробки народних пісень. Різноманітність жанрового охоплення українського фольклору. Поєднання характерних властивостей народно-пісенного матеріалу та професійних засад музично-тематичного розвитку в сольних та хорових обробках. Оперна творчість. Провідна роль оперного жанру в творчості композитора. Опера “Тарас Бульба” (1880-1890) – історико-героїчна народна драма. Розкриття героїко-патріотичної ідеї через звернення до подій історичного минулого, через створення узагальнених національних образів. Особливості драматургії; роль лейтмотиву в опері. Хорова творчість. Розвиток традицій хорової музики та створення нових жанрів: кантати, хорової поеми. Солоспіви. Різноманітність тематики та жанрів. Звернення до поезії українських та зарубіжних авторів. Провідна роль мелодії, значимість фортепіанної партії у створенні загального образу. Роль фортепіанної музики у спадщині композитора, її зв'язок з діяльністю Лисенка як піаніста-виконавця. Коло образів та жанри фортепіанної музики; відображення в ній традицій західноєвропейського романтизму та національних джерел.

Творчість М.Д.Леонтовича. Характерні риси методу обробки народної пісні: глибоке розкриття образного змісту пісні, використання різноманітних засобів варіаційного розвитку хорової фактури при збереженні мелодичного першоджерела.

Творчість К.Г.Стеценка Я.С.Степового, Д.В.Січинського, М.Вербицького, І.Лаврівського, Д.Січинського, О.Ніжанківського, І.Воробкевича, А.Вахнянина С.П.Людкевича, В.С.Косенка, М.І.Вериківського. Музичні жанри, тематика творчості, значення для історії української музики.

Творчість Л.М.Ревуцького. Обробки народних пісень. Їх місце у творчості Ревуцького, розвиток традицій Лисенка та Леонтовича. Цикли обробок “Сонечко” (1925 р.), “Галицькі пісні” (1926 р.) – образність, жанрові групи, особливості розвитку тематизму, роль фортепіанної партії. Хорова кантата-поема “Хустина” (1923 р., II ред. – 1944 р.). Тонке втілення образів поезії Т.Г.Шевченка. Особливості драматургії, контрастність образних співставлень, фольклорні витoki тематизму, способи розвитку та образні перетворення основної теми. Симфонія № 2 (1927 р.; II ред. – 1940 р.; III ред. – 1969 р.) – етапний твір української симфонічної музики. Узагальнення традицій вітчизняного і західноєвропейського симфонізму на національному ґрунті.

Творчість Б.М.Лятошинського. Багатогранність та філософська глибина творчості композитора, різноманітність жанрів. Провідне значення симфонічних жанрів; Лятошинський – засновник драматичного симфонізму в українській симфонічній музиці. Симфонізм як провідний засіб музичного мислення. Періодизація творчості. Новаторство творчого методу, риси стилю. Симфонія № 3 (1951 р., II ред. – 1955 р.) – етапний твір, симфонія-драма. Новаторське трактування симфонічного циклу, загострена конфліктність драматургії. Провідна роль лейтмотивів. Поєднання лейтмотивного та монотематичного принципів організації циклу. Симфонічна поема-балада “Тражина” (1955 р.). Зразок програмного симфонізму. Особливості трактування жанру Особливості форми, розвиток та трансформація тематизму, що обумовлені програмою твору. Хорова творчість. Розмаїття жанрів, образів. Широке коло українських та російських поетів-класиків, до яких звертався композитор. Новаторство трактовки хору; симфонізм мислення; проблема відповідності поетичного тексту і його музичного втілення; роль поліфонічного розвитку тематизму. Фортепіанна творчість. Жанри, образний зміст. Еволюція фортепіанного стилю композитора. Розширення меж жанру фортепіанної мініатюри завдяки симфонізації тематичного розвитку. Тематичний зв'язок між фортепіанною та симфонічною творчістю композитора (авторські цитати).

Творчість М.М.Скорика. Періодизація творчості. Неофольклорні, неокласичні, неоромантичні, полістильові тенденції у поєднанні з яскраво національними західно-українськими інтонаціями. “Гуцульський триптих” (1965 р.) та “Карпатський концерт” (1972 р.) – яскраві зразки неофольклоризму у творчості композитора. Колористичність оркестрових звучань, використання сучасних засобів виразності, картинність зіставлення розділів.

Творчість Л.В.Дичко як представниці “неофольклорної хвилі”. Жанрова багатогранність при переважному значенні хорової та вокальної творчості. Камерна кантата “Чотири пори року” (1976 р.) – зразок художнього узагальнення обрядового народно-пісенного матеріалу.

Творчість В.В.Сильвестрова. Яскравість і своєрідність індивідуального стилю, ліризм, філософська та психологічна глибина. Творче переосмислення традицій світового мистецтва; сонорність як характерна ознака творчого письма. Жанрова палітра: від інструментальних мініатюр до монументальних симфонічних творів. Симфонія № 5 (1982р.) – новий жанровий різновид (авторське визначення “пост-симфонія”), своєрідна симфонія-підсумок, симфонія-роздум. Особливості одночастинної композиції; застосування нового типу симфонічного розвитку – медитативного. Виразальна значимість сонорних ефектів. “Кітч-музика” для фортепіано (1977 р.) – філософська концепційність твору. Органічне поєднання сучасних композиторських методів та стильових моделей романтизму.

Творчість Є.Ф.Станковича. Масштабність висловлювання та глибина філософських узагальнень, звернення до історичного минулого як своєрідна форма осмислення

сучасності. Симфонія № 3 “Я стверджуюсь” на сл. П.Тичини (1976 р.) – симфонія-епоея; узагальнене втілення героїко-драматичних образів історичного минулого, їх філософське осмислення. Поєднання в драматургічно-композиційних особливостях твору ознак поеми, сонати, симфонії, ораторії. Розширення засобів музичної виразності в партіях хору та оркестру. Камерна симфонія № 3 для флейти та струнного оркестру (1982 р.). Психологізм образів, висока напруга драматичного розвитку тематизму, філософічність узагальнень. Поєднання прикмет циклічності, рондальності, варіаційності в межах одночастинної композиції. Використання сучасних засобів виразності. Фольк-опера “Цвіт папороті” (1979 р.) – зразок “неофольклорної хвилі”; відтворює поєднання аутентичних прошарків обрядового національного фольклору та сучасних стильових ознак.

Творчість І.Ф.Карабиця. Розвиток традицій музичної класики, її переосмислення та оновлення яскравістю самобутньої музичної індивідуальності. Багатство образів та різноманітність жанрів (симфонії, концерти, хорові твори, балети, кантати, ораторії тощо). Хоровий концерт “Сад божественних пісень” на сл. Г.Сковороди (1971 р.) – зразок оригінального поєднання національно-фольклорних, необарокових та сучасних ознак. Особливості драматургії та композиції.

Сучасні українські композиторські школи. Київська композиторська школа. Засновники київської композиторської школи. Основні представники. Творчість композиторів В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А. Загайкевич, О. Козаренка, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної та інших. Харківська школа та її представники (С. Богатирьов, Д. Клебанов, В. Бібік, В. Губаренко, С. Пілютиков, О. Щетинський). Львівська композиторська школа. Основні представники. Творчість композиторів М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, Б. Фроляк, Л. Сидоренко та інших. Генетичне коріння львівської композиторської школи. Одеська композиторська школа. Основні представники. Творчість О. Красотова та його учнів (Ю. Гомельська, К. Цепколенко). Донецька композиторська школа. Основні представники. Творчість композиторів М. Шуша, Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова.

3.3. Сучасна музика неакадемічних напрямів.

Місце джазу в музичній культурі ХХ ст. Історичні умови виникнення джазу. Спїрїчуелс, театр менестрелів, регтайм та блюз у становленні джазового мистецтва.

Значення Нового Орлеана у становленні джазового мистецтва. Місце креольських музикантів у розвитку новоорлеанського джазу. Роль духових оркестрів – брас-бендів (brass band) – у розвитку новоорлеанського джазового стилю. Чиказька школа джазу (20-ті рр. ХХ ст.). Поєднання традицій новоорлеанського стилю та диксиленду.

Свінговий стиль. Формування нового стилю на рубежі 20 – 30-х рр. в результаті синтезу негритянських та європеїзованих форм джазової музики. Виконавські колективи епохи свінгу: біг-бенди (big band) та камерні ансамблі – комбо (combo). «Білі» та «чорні» оркестри.

Стиль бі-боп (be-bop) 40-х рр. як експериментальний стиль негритянського джазу малих ансамблів. Творчі пошуки молодих музикантів альт-саксофоніста Чарлі Паркера, трубача Діззі Гїллеспї, ударника Кенні Кларка, піанїста Телонїуса Монка як спроба оновлення джазу через зміну засобів музичної виразності.

Кул (cool) як стильовий напрям джазу кінця 40-х рр. ХХ ст. Теоретичне обґрунтування стилю кул піанїстом Ленні Трістано. Пошук нових виражальних засобів через сполучення нових тембрів, характер фразування, єдність загального руху музичної фактури, залучення напрацювань академічної музики.

Стильові особливості джазових стилів 60-70-х рр.: фрі-джаз, босса-нова, джаз-рок та фьюжн. Джазове мистецтво 80-90-х рр. Поп-джаз.

Фолк-музика та фольклор в українському культурному просторі. Сучасні напрями фольклорної музики. Аутентичний фольклор. Виконавство. Український фольклор та

фольклор народів світу. Фолк-музика – синтез фольклору з іншими музичними напрямками. Фольклор і академічна музика. Фольклор і джаз. Фольклор і рок-музика. Фольклор і поп-музика. Фестивалі і концерти. Музична критика та PR.

Джаз у сучасному культурному просторі України. Сучасні напрямки джазу. Українські джазові виконавці: творчі портрети, стилістика. Навчальні заклади. Основні джазові центри. Фестивалі і концерти. Музична критика та PR.

Рок-музика у сучасній музичній культурі. Витоки рок-музики. Синтетичний характер рок-музики. Історія рок-музики. Основні типи рок-музики: легкий рок (поп-рок), мейнстрім-рок (рок-н-рол, хард-рок, хеві-метал-рок тощо), авангардний рок (арт-рок, джаз-рок, фолк-рок тощо). Виразальні засоби рок-музики. Рок-музика в Україні: основні напрями, представники. Фестивалі і концерти. Музична критика та PR.

Електронна музика у світі: етапи становлення. Жанри та стилі. Українська електронна музика: постаті, перспективи розвитку. Фестивалі і концерти. Музична критика та PR.

Поп-музика у сучасній музичній культурі. Традиційна естрада та поп-музика: точки перетину та відмінності. Напрямки сучасної поп-музики. Українські поп-виконавці: творчі портрети, стилістика. Фестивалі та конкурси. Музична критика та PR.

4. Рекомендована література.

4.1. Історія світового музичного мистецтва.

1. Жаркова В. Десять взглядов на историю западноевропейской музыки. Тайны и желания Ното Musicus: монографія: в 2 т. Т. 1. Київ: ArtHuss, 2018. 342 с.

2. Жаркова В. Десять взглядов на историю западноевропейской музыки. Тайны и желания Ното Musicus: монографія: в 2 т. Т. 2. Київ: ArtHuss, 2020. 256 с.

3. Жаркова В. Прогулки в музыкальном мире Мориса Равеля (в поисках смысла послания Мастера). Київ: Автограф, 2009. 528 с.

4. Історія опери: Західна Європа. XVII–XIX століття: навч. посіб. / І. Л. Іванова, Г. В. Куколь, М. Р. Черкашина. Київ: Заповіт, 1998. 384 с.

5. Корчова О. Музичний модернізм як terra cognita: монографія. Київ: Музична Україна, 2020. 469 с.

6. Маркова О. М. Нариси зарубіжної музики 50-90-х років: навч. посіб. Одеса: Друкарський дім, 2010. 128 с.

7. Музична естетика античного світу / вступний нарис і зібрання текстів проф. О. Ф. Лосева. Київ: Музична Україна, 1974. 220 с.

8. Музична естетика західноєвропейського середньовіччя / упоряд. текстів і вступ. ст. В. П. Шестакова. Київ: Музична Україна., 1976. 264 с.

9. Неболюбова Л. Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX – XX веков. Київ: Муз. Україна, 1990. 168 с.

10. Опанасюк О. П. До питання стильової структуризації європейської музики XX – початку XXI століть. *Мистецтвознавчі записки*. 2011. Вип. 19. С. 35–44.

11. Павлишин С. С. Музыка двадцатого століття: навч. посібник. Львів: Бак, 2005. 232 с.

12. Роценко-Аверьянова Е. Число и имя в новой мифологии музыкального романтизма (нумерологический и ономастологический методы анализа музыки): монографія. Харків: ХНУРЭ, 2007. 128 с.

13. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики: навч. посібник. Київ: Стилос, 2006. 352 с.

14. Oxford Music Online. URL: <https://www.oxfordmusiconline.com>

4.2. Історія українського музичного мистецтва.

1. Афоніна О. С. Сучасна українська музика у вимірах європоцентризму. Київ: НАКККіМ, 2012. 164 с.
2. Верещагіна О. Є. Історія української музики ХХ століття: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2008. 268 с.
3. Герасимова-Персидська Н. Хоровий концерт на Україні в XVII-XVIII ст. Київ: Музична Україна, 1978. 182 с.
4. Гусарчук Т. В. Артемій Ведель. Постаць митця у контексті епох: монографія. Київ: Музична Україна, 2019. 766 с.
5. Зинькевич Е. MUNDUS MUSICAE. Тексты и контексты. Избранные статьи. Киев: Задруга, 2007. 616 с.
6. Зосім О. Східнослов'янська духовна пісня: сакральний вимір: монографія. Київ: НАКККіМ, 2017. 328 с.
7. Кияновська Л. Галицька музична культура ХІХ – ХХ ст.: навч. посіб. Чернівці: Книги-XXI, 2007. 424 с.
8. Кияновська Л. О. Українська музична культура: навч. посіб. Львів: Тріада плюс, 2009. 356 с.
9. Корній Л. П., Сюта Б. О. Українська музична культура. Погляд крізь віки. К.: Музична Україна, 2014. 592 с.
10. Лігус О. М. Українська фортепіанна музика ХІХ - початку ХХ ст. у контексті європейського романтизму. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 224 с.
11. Маценко П. Нариси до історії української церковної музики. Київ: Музична Україна, 1994. 152 с.
12. Ольховський А. Нарис історії української музики. Київ: Музична Україна, 2003. 512 с.
13. Опанасюк О. П. Сильова динаміка та особливості розвитку української музики ХХ – початку ХХІ століть. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2011. Вип. XXVI. С. 209–219.
14. Цалай-Якименко О. Київська школа музики ХVІІ століття. Київ, Львів, Полтава, 2002. 487 с.
15. Шульгіна В. Музична україніка: монографія. Київ: НМАУ, 2000. 213 с.
16. Юрченко М. Українська духовна музика 20-х років ХХ століття: навч.-метод. посібник. Київ: КНУКіМ, 2001. 162 с.

4.3. Сучасна музика неакадемічних напрямів.

1. Євтушенко О. Легенди химерного краю: Українська рок-антологія. Київ: Автограф, 2004. 221 с.
2. Євтушенко О. Україна In Rock. Київ: Грані-Т, 2011. 240 с.
3. Маслій М. М. Золотий вік української естради (1960–1980-ті роки). Чернівці: Букрек, 2016. Кн. 1. 400 с. Кн. 2. 416 с. Кн. 3. 400 с.
4. Музична естрада: словник / уклад. В. М. Откидач. Харків: І. В. Якубенко, 2004. 446 с.
5. Овсянніков В. Г. Поп-рок як репрезентативний напрям сучасної української музичної культури: монографія. Київ: НАКККіМ, 2020. 160 с.
6. Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес. Вінниця, 2013. 368 с.
7. Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. Київ: Преса України, 2004. 416 с.
8. Поплавський М. М. Шоу-бізнес: теорія, історія, практика. Київ, 2001. 560 с.
9. Самая Т. В. Вокальне мистецтво естради: український контекст: монографія. Київ: Четверта хвиля, 2019. 152 с.

10. Симоненко В. Українська енциклопедія джазу. Київ: Центрмузінформ, 2004. 232 с.
11. Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: монографія. Київ: НАКККіМ, 2012. 320 с.
12. Сторі Дж. Теорія культури та масова культура: вступний курс. Харків: Акта, 2005. 357 с.
13. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез: монографія. Київ: Ліра-К, 2017. 204 с.
14. Burns G. A Typology of «Hooks» in Popular Records. *Popular music*. 1987. Vol. 6. № 1. P. 1–20.
15. Yakovlev O., Levko V. Academization Forms of Popular Music. *Journal of History Culture and Art Research*. 2020. № 9 (3). P. 139–146.

5. Порядок проведення вступного випробування.

При прийомі вступників на 4-річний термін навчання для здобуття освітнього ступеня доктор філософії конкурсний відбір проводиться на підставі вступного випробування. Екзаменаційні питання зі спеціальності 025 Музичне мистецтво передбачають знання основних етапів розвитку світової та української музичної культури, стану сучасної музики неакадемічної традиції. Відповідно до цього кожен білет містить три питання: з історії світового музичного мистецтва, історії українського музичного мистецтва, сучасного музичного мистецтва неакадемічних напрямів.

Приклади екзаменаційних білетів:

Білет 1

1. Музичне мистецтво Давньої Греції: естетика, теорія та практика.
2. Хоровий концерт у творчості М. С. Березовського, Д. С. Бортнянського, А. Л. Веделя.
3. Джазове мистецтво в Україні: виконавці, джазові фестивалі, музична критика.

Білет 2

1. Інструментальна музика бароко: жанри, музичний стиль, національні школи.
2. Фортепіанна творчість М. В. Лисенка: коло образів, жанрова система, риси національного стилю.
3. Електронна музика у світі: етапи становлення.

6. Система оцінки результатів вступного випробування.

Рівень	Бали	Критерій оцінювання підготовки абітурієнта
Незадовільно	1–99	Абітурієнт володіє матеріалом поверхово, фрагментарно або зовсім не володіє ним.
Задовільно	100–134	Абітурієнт володіє матеріалом на репродуктивному рівні або володіє матеріалом на в повному обсязі.
Добре	135–176	Абітурієнт володіє певним обсягом матеріалу, здатен його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, ілюстрування теоретичних знань практичними прикладами.
Відмінно	177–200	Абітурієнт вільно володіє матеріалом на основі основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання самостійних завдань.